

8.1

- a) Merkitään satunnaisesti valitun pojan pituutta senttimetreinä kirjaimella X . On määritettävä todennäköisyys $P(97 \leq X \leq 105)$.

Kuvion mukaan $P(97 \leq X \leq 105) = 0,14 + 0,34 = 0,48$.

- b) On määritettävä todennäköisyys $P(X \leq 109)$.

Kuvion mukaan $P(X \leq 109) = 0,02 + 0,14 + 0,34 + 0,34 = 0,84$.

- c) On määritettävä todennäköisyys $P(X > 109)$.

Kuvion mukaan $P(X > 109) = 0,14 + 0,02 = 0,16$.

- d) On määritettävä todennäköisyys $P(X = 105)$.

Koska todennäköisyydet ovat pinta-aloja ja janan pinta-ala on nolla, niin

$$P(X = 105) = 0.$$

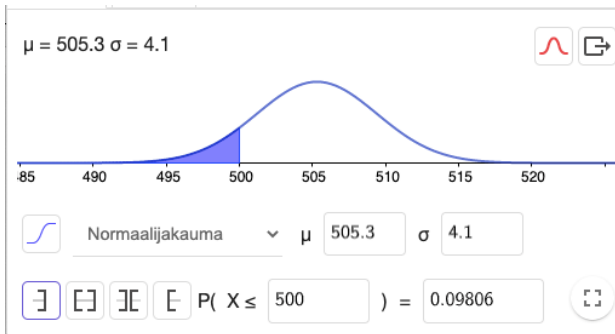
Vastaus

- a) 0,48
- b) 0,84
- c) 0,16
- d) 0

8.2

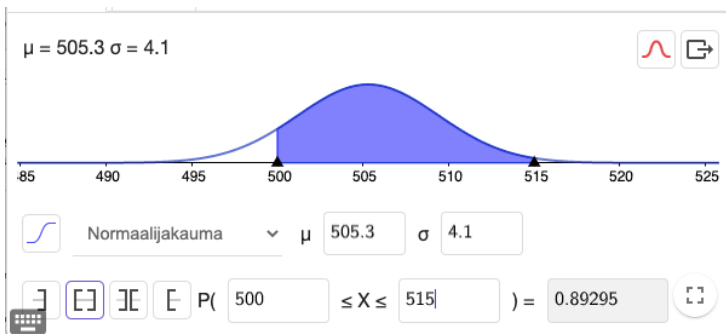
- a) Merkitään satunnaisesti valitun riisipakkauksen painoa grammoina kirjaimella X . Pakkausten painon keskiarvo on 505,3 g ja keskihajonta 4,1 g. Siis $\mu = 505,3$ ja $\sigma = 4,1$.

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla todennäköisyys, että satunnaisesti valittu pakkaus painaa alle 500g.

Saadaan $P(X < 500) \approx 0,098$.

- b) Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla todennäköisyys, että satunnaisesti valitun pakkauksen paino on välillä 500–515 g.

Saadaan $P(500 \leq X \leq 515) \approx 0,89$.

Paino on välillä 500–515 g 89 %:lla pakkauksista.

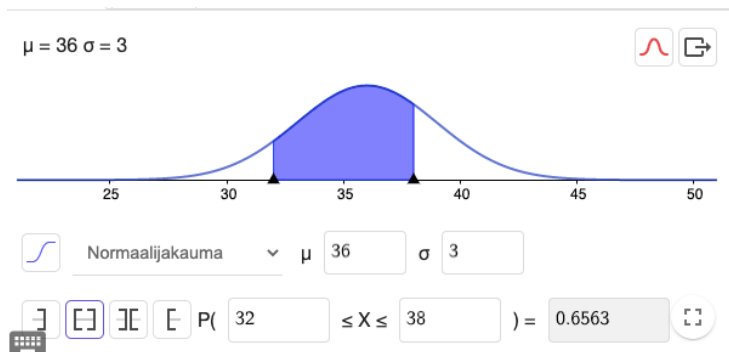
Vastaus

a) 0,098

b) 89 %

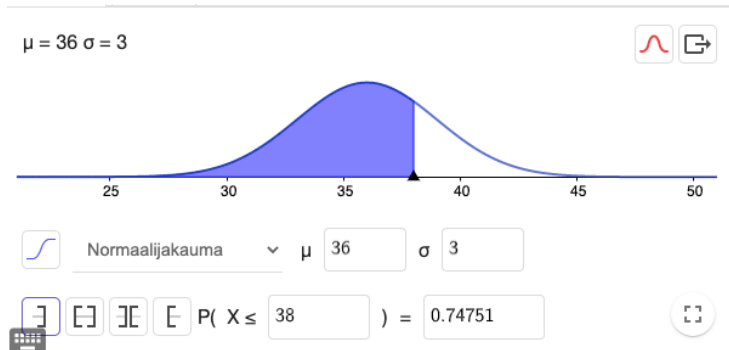
8.3

a) Ratkaistaan tehtävä GeoGebran todennäköisyyslaskurilla.

$$P(32 \leq X \leq 38) \approx 0,66$$

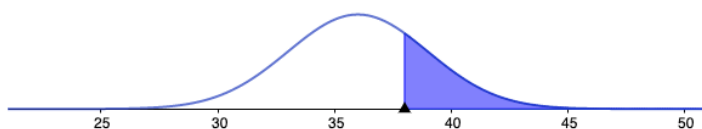
b)

$$P(X \leq 38) \approx 0,75$$

c)

$$\mu = 36 \quad \sigma = 3$$

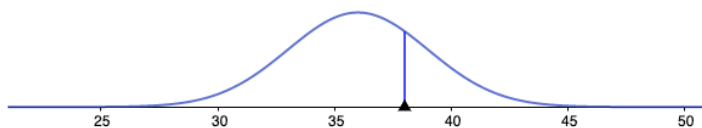
Normaalijakauma μ 36 σ 3

$P(38 \leq X) = 0.25249$

$$P(X \geq 38) \approx 0,25$$

d)

$$\mu = 36 \quad \sigma = 3$$

Normaalijakauma μ 36 σ 3

$P(38 \leq X \leq 38) = 0$

$$P(X = 38) = 0$$

Vastaus

- a) 0,66
- b) 0,75
- c) 0,25
- d) 0

8.4

- a) Kuvion 1 perusteella $P(X \leq 8) = 0,21$.
- b) Kuvion 3 perusteella $P(X > 14) = 1 - 0,95 = 0,05$.
- c) Kuvioiden 2 ja 3 perusteella $P(10 \leq X \leq 14) = 0,95 - 0,50 = 0,45$.
- d) Kuvioiden 1 ja 3 perusteella $P(8 \leq X \leq 14) = 0,95 - 0,21 = 0,74$.

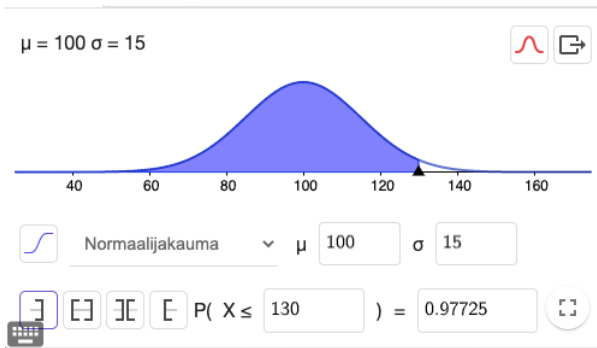
Vastaus

- a) 0,21
b) 0,05
c) 0,45
d) 0,74

8.5

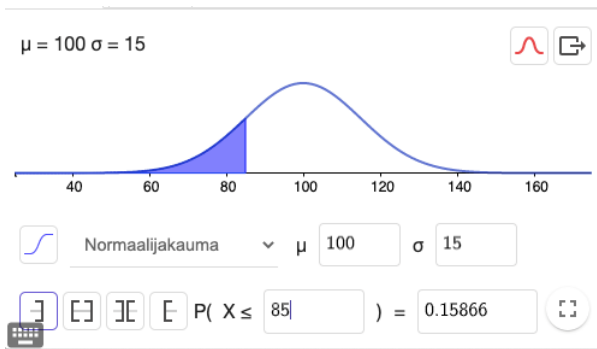
- a) Satunnaisesti valitun ihmisen älykkyysosamäärä X noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 100$ ja keskihajonta $\sigma = 15$.

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(X < 130)$.

Saadaan $P(X < 130) \approx 0,98$.

- b) Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(X < 85)$.

Saadaan $P(X < 85) \approx 0,16$.

c) a- ja b-kohdan perusteella $P(85 \leq X \leq 130) \approx 0,98 - 0,16 = 0,82$.

Vastaus

a) 0,98

b) 0,16

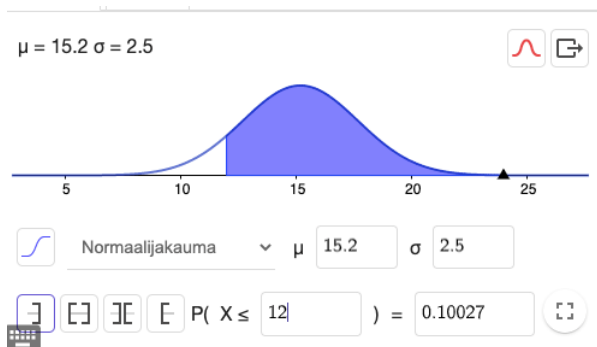
c) 0,82

8.6

- a) Olkoon satunnaismuuttuja X hiustenkuivaajan toiminta-aika. Satunnaismuuttujan X odotusarvo $\mu = 15,2$ kuukautta ja keskihajonta $\sigma = 2,5$ kuukautta.

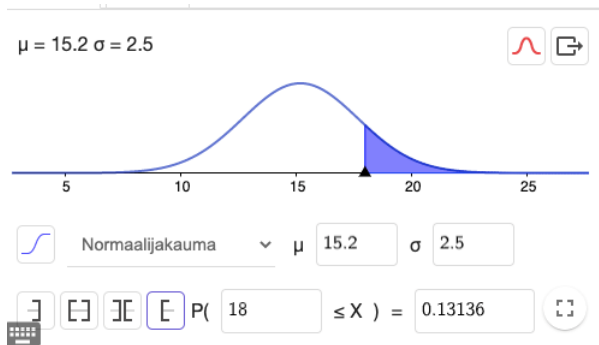
Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla todennäköisyys, että hiustenkuivaaja rikkoutuu ensimmäisen vuoden aikana.

Saadaan $P(X \leq 12) \approx 0,10$.

Hiustenkuivaajista joutuu takuukorjaukseen noin 10 %.

- b) Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla todennäköisyys, että hiustenkuivaaja toimii rikkoutumatta yli 18 kuukautta.

Saadaan $P(X > 18) \approx 0,13$.

Noin 13 % hiustenkuivaajista toimii yli 18 kuukautta.

Vastaus

a) 10 %

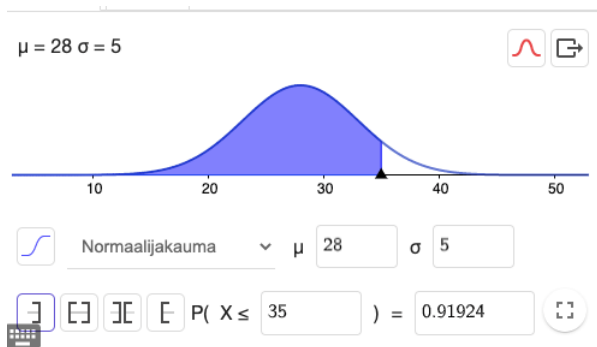
b) 13 %

8.7

- a) Koulumatkan kesto X noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 28$ minuuttia ja keskihajonta $\sigma = 5,0$ minuuttia.

Anna ehtii tunnille, jos koulumatka kestää enintään 35 minuuttia.

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(X \leq 35)$.

Saadaan $P(X \leq 35) \approx 0,91924$.

Lasketaan todennäköisyys, että Anna ehtii tunnille jokaisena viitenä aamuna.

$$0,91924^5 \approx 0,66$$

- b) Tapahtuma "myöhästyy ainakin kerran" on tapahtuman "ehtii tunnille jokaisena aamuna" vastatapahtuma.

Lasketaan tapahtuma "myöhästyy ainakin kerran" todennäköisyys.

$$1 - 0,66 = 0,34$$

Vastaus

- a) 0,66
b) 0,34

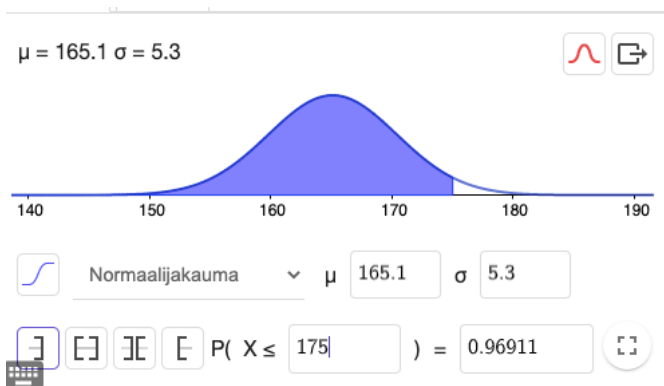
8.8

$$\mu = 165,1$$

16-vuotiaiden tyttöjen pituus X noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo on $\mu = 165,1$ cm ja keskihajonta $\sigma = 5,3$ cm.

Tapahtuman "ainakin yksi yli 175 cm pitkä pelaaja" vastatapahtuman on "kaikki kuusi ovat enintään 175 cm pitkiä".

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(X \leq 175)$.

Saadaan $P(X \leq 175) \approx 0,96911$.

Lasketaan tapahtuman "kaikki kuusi ovat enintään 175 cm pitkiä" todennäköisyys.

$$0,96911^6 \approx 0,82840$$

Lasketaan tapahtuman "ainakin yksi yli 175 cm pitkä pelaaja" todennäköisyys.

$$1 - 0,82840 \approx 0,17$$

Vastaus

0,17

8.9

a) Ratkaistaan tehtävä GeoGebran todennäköisyyslaskurilla.

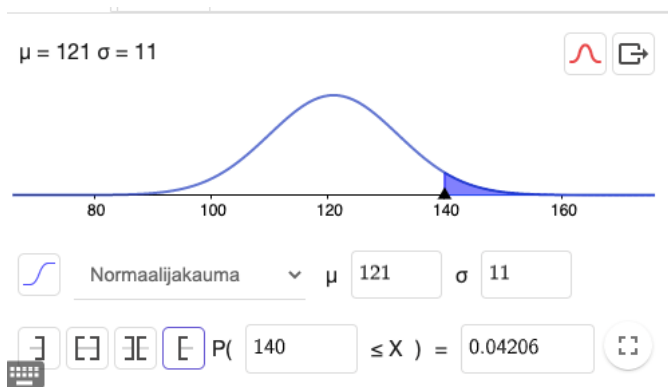
Terveiden testitulos X noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 121$ ja keskihajonta $\sigma = 11$.

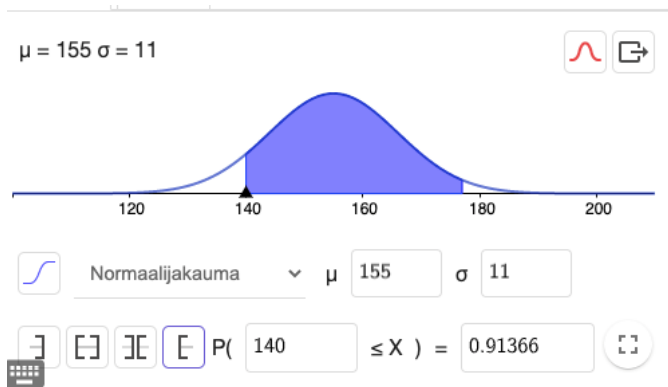
Todennäköisyys, että terve joutuu tutkimukseen on $P(X > 140) \approx 0,042$.

Terveistä joutuu tutkimukseen 4,2 %.

Sairaiden testitulos Y noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 155$ ja keskihajonta $\sigma = 11$.

Todennäköisyys, että sairas joutuu tutkimukseen on $P(X > 140) \approx 0,914$. Sairaista joutuu tutkimukseen 91,4 %.

b) Ryhmässä on $0,01 \cdot 260\,000 = 2600$ sairasta.

Heistä jatkotutkimukseen joutuu $0,914 \cdot 2600 \approx 2376$ henkilöä.

Terveitä on $260\,000 - 2600 = 257\,400$.

Heistä jatkotutkimukseen joutuu $0,042 \cdot 257\,400 \approx 10\,811$ henkilöä.

Jatkotutkimukseen joutuu yhteensä $2376 + 10\,811 = 13\,187$ henkilöä.

Lasketaan todennäköisyys, että jatkotutkimukseen joutuva on terve.

$$\frac{10\,811}{13\,187} \approx 0,82$$

Vastaus

a) terveistä 4,2 %, sairaista 91,4 %

b) 0,82

8.10

- a) Merkitään satunnaisesti valitun ihmisen älykkyyssosamäärää kirjaimella X .

Kuvion mukaan $P(85 \leq X \leq 115) = 0,34 + 0,34 = 0,68$.

Älykkyydeltään normaaleja on 68 % väestöstä.

- b) Älykkyyssosamäärän odotusarvo on 100 ja keskihajonta 15. Kahden keskihajonnan verran odotusarvon yläpuolella on älykkyyssosamäärä $100 + 2 \cdot 15 = 130$.

Kuvion mukaan $P(X \geq 130) = 0,02$.

Huippuälykkäitä on 2 % väestöstä.

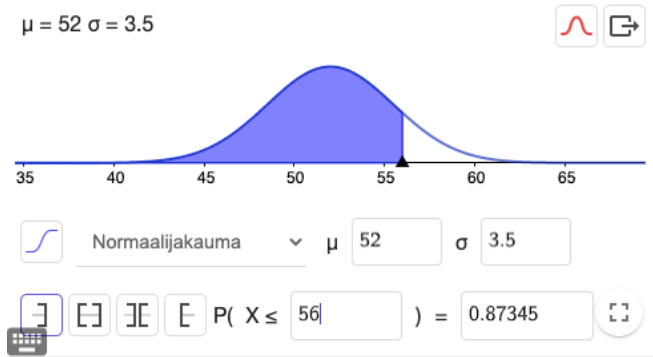
Vastaus

- a) 68 %
b) 2 %

8.11

- a) Merkitään satunnaisesti valitun poikavauvan syntymäpituutta senttimetreinä kirjaimella X . Syntymäpituuden keskiarvo on 52 cm ja keskihajonta 3,5 cm. Siis $\mu = 52$ ja $\sigma = 3,5$.

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla todennäköisyys, että satunnaisesti valitun poikavauvan syntymäpituus on alle 56 cm.

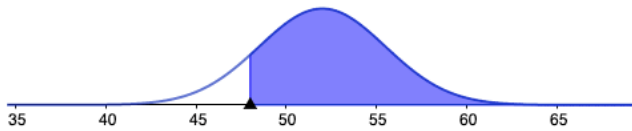
Saadaan $P(X < 56) \approx 0,87$.

Poikavauvoista 87 % on syntymäpituudeltaan alle 56 cm.

- b) Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla todennäköisyys, että satunnaisesti valitun poikavauvan syntymäpituus on yli 48 cm.

$$\mu = 52 \quad \sigma = 3.5$$

Normaalijakauma μ 52 σ 3.5

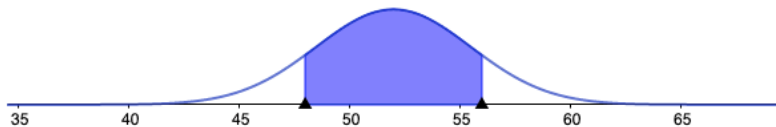
$P(48 \leq X) = 0.87345$

Saadaan $P(X > 48) \approx 0,87$.

Poikavauvoista 87 % on syntymäpituudeltaan yli 48 cm.

- c) Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla todennäköisyys, että satunnaisesti valitun poikavauvan syntymäpituus on 48–56 cm.

$$\mu = 52 \quad \sigma = 3.5$$

Normaalijakauma μ 52 σ 3.5

$P(48 \leq X \leq 56) = 0.7469$

Saadaan $P(48 \leq X \leq 56) \approx 0,75$.

Poikavauvoista 75 % on syntymäpituudeltaan välillä 48–56 cm.

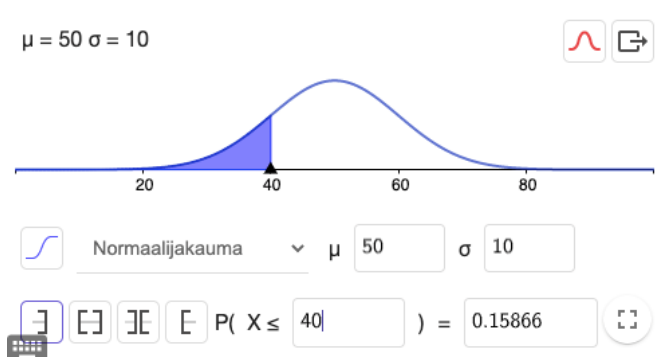
Vastaus

- a) 87 %
b) 87 %

c) 75 %

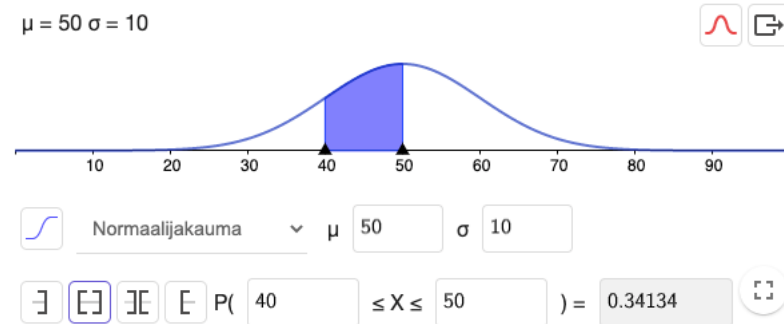
8.12

a) $\mu = 52$ Ratkaistaan tehtävä GeoGebran todennäköisyyslaskurilla.

$$P(X \leq 40) \approx 0,16$$

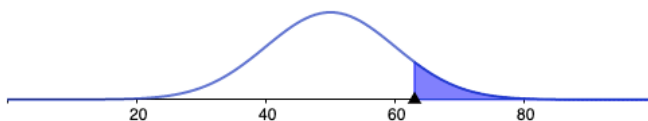
b)

$$P(40 \leq X \leq 50) \approx 0,34$$

c)

$$\mu = 50 \quad \sigma = 10$$

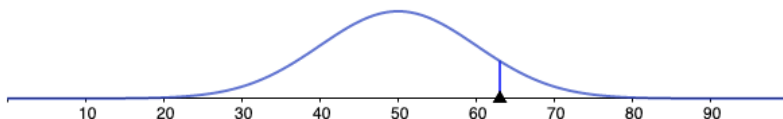
Normaalijakauma μ 50 σ 10

$P(63 \leq X) = 0.0968$

$$P(X \geq 63) \approx 0,10$$

d)

$$\mu = 50 \quad \sigma = 10$$

Normaalijakauma μ 50 σ 10

$P(63 \leq X \leq 63) = 0$

$$P(X = 63) = 0$$

Vastaus

a) 0,16

b) 0,34

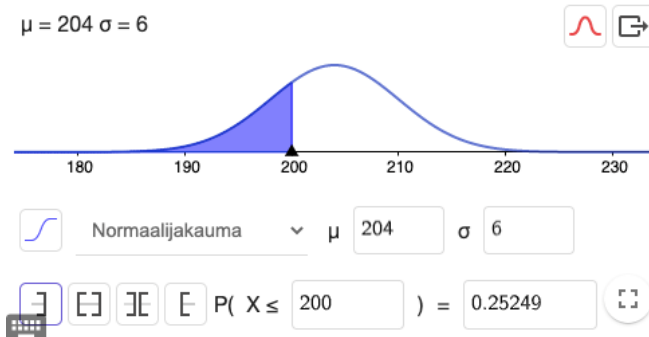
c) 0,10

d) 0,00

8.13

Keksipakkauksen massa X noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 204$ grammaa ja keskihajonta $\sigma = 6$ grammaa.

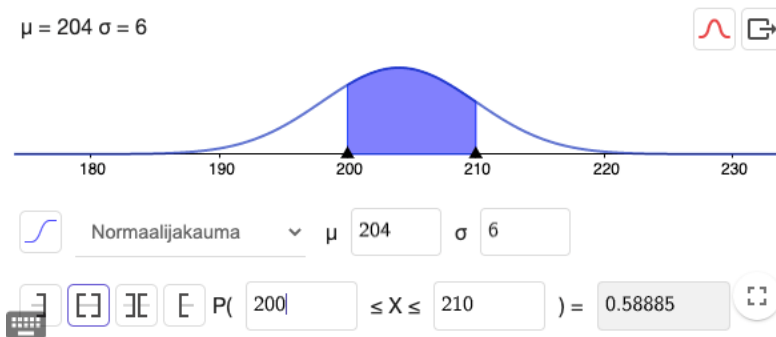
Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(X < 200)$.

Saadaan $P(X < 200) \approx 0,25$.

Keksipakkauksista 25 %:lla massa oli alle 200 g.

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(200 \leq X \leq 210)$.

Saadaan $P(200 \leq X \leq 210) \approx 0,59$.

Keksipakkauksista 59 %:lla massa oli välillä 200 g–210 g.

Vastaus

25 %:lla pakkauksista massa oli alle 200 g
ja 59 %:lla välillä 200 g–210 g.

8.14

Ratkaistaan tehtävä GeoGebran todennäköisyyslaskurilla.

Kananmunien paino X noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 66,1$ grammaa ja keskihajonta $\sigma = 7,2$ grammaa.

 Normaalijakauma μ 66.1 σ 7.2

     $P(73 \leq X) = 0.16895$

Painoluokassa XL on 17 % kananmunista.

 Normaalijakauma μ 66.1 σ 7.2

     $P(63 \leq X \leq 73) = 0.49766$

Painoluokassa L on 50 % kananmunista.

 Normaalijakauma μ 66.1 σ 7.2

     $P(53 \leq X \leq 63) = 0.29897$

Painoluokassa M on 30 % kananmunista.

 Normaalijakauma μ 66.1 σ 7.2

     $P(X \leq 53) = 0.03442$

Painoluokassa S on 3 % kananmunista.

Vastaus

XL 17%, L 50 %, M 30 %, S 3 %

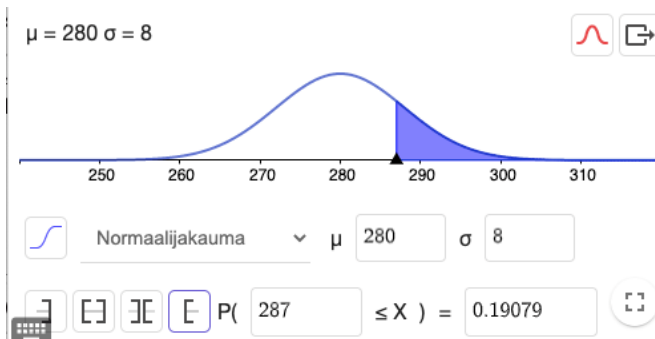
8.15

Ratkaistaan tehtävä GeoGebran todennäköisyyslaskurilla.

Tapa 1. Mitataan aikaa päivinä.

Raskausaika X noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 40 \cdot 7 = 280$ päivää ja keskihajonta $\sigma = 8$ päivää.

On määritettävä todennäköisyys $P(X \geq 287)$

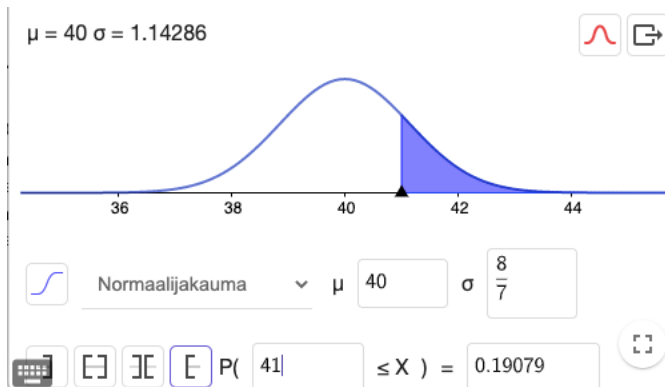

Saadaan $P(X \geq 287) \approx 0,19$.

Tapa 2. Mitataan aikaa viikkoina.

Raskausaika X noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 40$ viikkoa ja keskihajonta $\sigma = \frac{8}{7}$ viikkoa.

On määritettävä todennäköisyys $P(X \geq 41)$.

Saadaan $P(X \geq 41) \approx 0,19$.

Vastaus

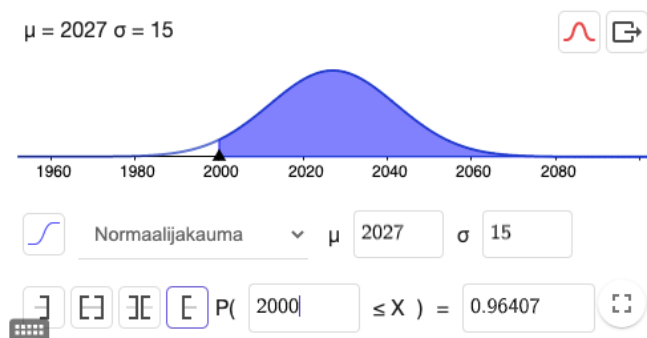
19 %

8.16

Ratkaistaan tehtävä GeoGebran todennäköisyyslaskurilla.

Silmukan kantokyky X noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 2027$ kg ja keskihajonta $\sigma = 15$ kg.

Määritetään todennäköisyys, että satunnaisesti valittu silmukka kestää 2000 kg:n taakan.

Saadaan $P(X \geq 2000) \approx 0,96407$.

Lasketaan todennäköisyys, että kaikki 10 silmukkaa kestävät 2000 kg:n taakan.

$$0,96407^{10} \approx 0,69$$

Vastaus

0,69

8.17

- a) X_1 : "satunnaisesti valitun 12-vuotiaan tytön pituus"

$$\mu_1 = 153,1 \text{ (cm)}$$

$$\sigma_1 = 6,8 \text{ (cm)}$$

- X_2 : "satunnaisesti valitun 12-vuotiaan pojan pituus"

$$\mu_2 = 151,6 \text{ (cm)}$$

$$\sigma_2 = 6,4 \text{ (cm)}$$

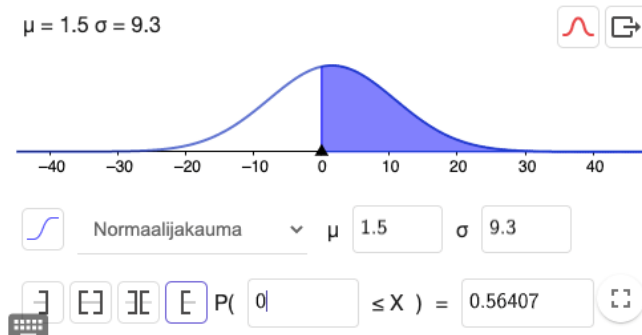
$$X = X_1 - X_2$$

$$\mu = \mu_1 - \mu_2 = 153,1 - 151,6 = 1,5 \text{ (cm)}$$

$$\sigma = \sqrt{\sigma_1^2 + \sigma_2^2} = \sqrt{6,8^2 + 6,4^2} \approx 9,3 \text{ (cm)}$$

- b) Tyttö on pidempi kuin poika, kun $X > 0$.

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(X > 0)$.

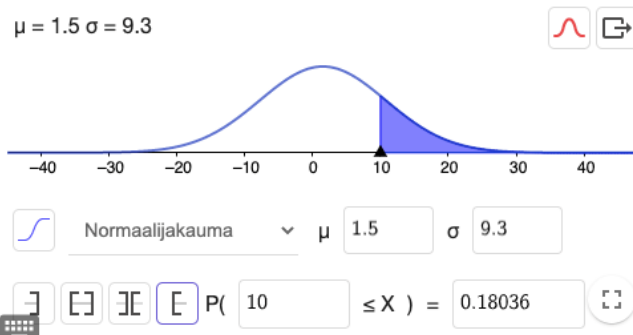

Saadaan $P(X > 0) \approx 0,56$.

- c) Tyttö on yli 10 cm pidempi kuin poika, kun $X > 10$.

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(X > 10)$.

$$\mu = 1.5 \quad \sigma = 9.3$$

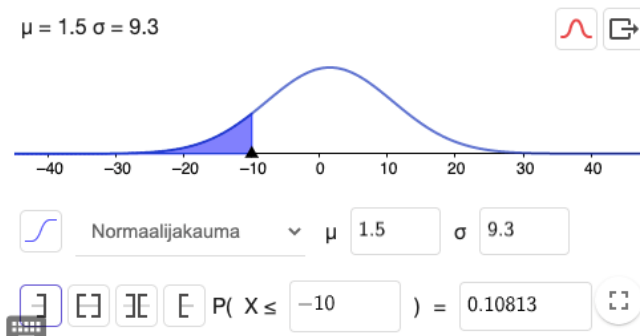

Saadaan $P(X > 10) \approx 0,18$.

d) Poika on yli 10 cm pidempi kuin tyttö, kun $X < -10$.

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(X < -10)$.

$$\mu = 1.5 \quad \sigma = 9.3$$

Saadaan $P(X < -10) \approx 0,11$.

Vastaus

a) $\mu = 1,5 \text{ cm}$, $\sigma \approx 9,3 \text{ cm}$

b) 0,56

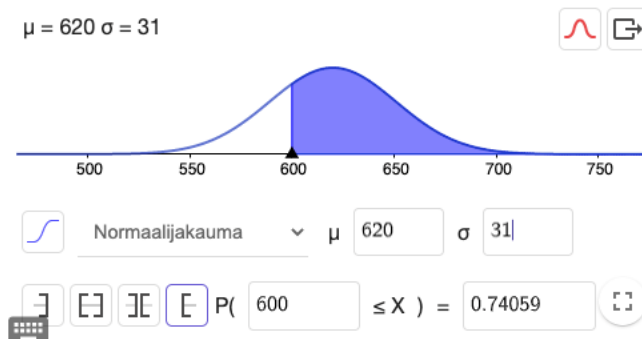
c) 0,18

d) 0,11

8.18

- a) Akun toiminta-aika X noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 620$ tuntia ja keskihajonta $\sigma = 31$ tuntia.

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(X \geq 600)$.

Saadaan $P(X \geq 600) \approx 0,74059$.

Lasketaan todennäköisyys, että kaikki neljä akkua toimivat yli 600 tuntia.

$$0,74059^4 \approx 0,30$$

- b) Tapahtuma "ainakin yksi akku toimii yli 600 tuntia" on tapahtuman "kaikki 4 akkua toimivat alle 600 tuntia" vastatapahtuma.

a-kohdan perusteella $P(X < 600) \approx 1 - 0,74059 = 0,25941$.

Tapahtuman "kaikki 4 akkua toimivat alle 600 tuntia" todennäköisyys on $0,25941^4$.

Lasketaan tapahtuma "ainakin yksi akku toimii" todennäköisyys.

$$1 - 0,25941^4 \approx 0,995$$

Vastaus

a) 0,30

b) 0,995

8.19

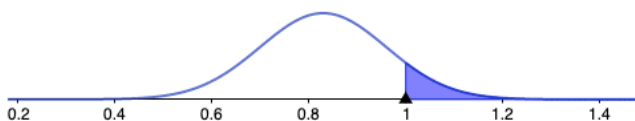
Olkoon satunnaismuuttuja X ihmisen lepopulssi (lyöntiä sekunnissa) ja satunnaismuuttuja Y sydämen lyönnin kesto (sekuntia).

Lyönnin kesto Y noudattaa normaalijakaumaa, jonka odotusarvo $\mu = 0,83$ sekuntia ja keskihajonta $\sigma = 0,13$ sekuntia.

Jos lepopulssi on alle 60, niin lyönnin kesto on yli 1.

Määritetään GeoGebran todennäköisyyslaskurilla $P(Y > 1)$.

$\mu = 0.83$ $\sigma = 0.13$

Normaalijakauma μ 0.83 σ 0.13

$P(1 \leq X) = 0.09549$

Saadaan $P(Y > 1) \approx 0,095$.

Ryhmäläisistä 9,5 %:lla lepopulssi on alle 60.

Vastaus

9,5 %:lla ryhmään kuuluvista